

Kritik mot Kronofogdemyndigheten för felaktig registrering och utmätning

Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 19 november 2020 klagade Anab Hared på Kronofogdemyndigheten med anledning av bristfällig handläggning av ett mål om utmätning. Hon anförde i huvudsak följande:

I januari 2020 registrerade Kronofogdemyndigheten felaktigt en skuld på ca 300 000 kr i hennes namn och verkställde sedan utmätningar för skulden. Hon blev bestört första gången hon såg beloppet, men förstod inte att skulden inte var hennes. Hon trodde att det kanske rörde sig om räntor och avgifter som hade tillkommit hennes övriga skulder. Det var först efter det att hon ansökt om skuldsanering som en handläggare upptäckte att det var något som inte stod rätt till. Upptäckten gjordes i november 2020. Kronofogdemyndigheten gjorde därefter rättelser, men hon ställer sig frågande till hur felregistreringen över huvud taget kunde ske.

Utredning

JO hämtade in och granskade handlingar i Kronofogdemyndighetens mål U-4416-20/1310 och ärende KFM 24451-2020.

JO begärde sedan att Kronofogdemyndigheten skulle lämna upplysningar om handläggningen av Anab Hareds mål och yttra sig över anmälan.

Kronofogdemyndigheten lämnade följande remissvar (underyttrande och övriga bilagor har utelämnats här):

2 Ärendet m.m.

Gothia Inkasso lämnade den 23 januari 2020, i egenskap av ombud för Nordax Bank AB, in en ansökan om verkställighet av Kronofogdens utslag i mål om betalningsföreläggande med nummer 14-12849-09. Utslaget och ansökan riktade sig mot en [namnet utelämnat JO:s anmärkning]. Hos Kronofogden fick målet nummer U-4416-20/1310. Som gäldenär registrerades dock Anab Hared istället för [namnet utelämnat JO:s anmärkning] och istället för Gothia Inkassos aktnummer 2108695 registrerade Kronofogden referensnummer 5142769 [...].

Gothia Inkasso lämnade samma dag även in två ansökningar om verkställighet riktade mot Anab Hared. I dessa mål företrädde Gothia Inkasso Arvato Finance AB och använde kundnummer 5142769. Dessa ansökningar fick hos Kronofogden målnummer U-4513-20/1310 och U-4517-20/1310.

Kronofogden skickade en begäran om komplettering i mål U-4416-20/1310 till Gothia Inkasso samma dag som ansökan gjordes. Kompletteringen avsåg att skicka in skuldebrevet i original. I föreläggandet framgår att Nordax Bank AB är borgenär och Anab Hared gäldenär. Vidare hänvisas till referensnummer 5142769 [...].

Gothia Inkasso svarade på begäran om komplettering den 29 januari 2020. I svaret anges Anab Hared som gäldenär och aktnummer 5142769, precis som i föreläggandet. Borgenären har dock ändrats till Arvato Finance AB. Gothia Inkasso hänvisar vidare inte bara till mål U-4416-20/1310 utan även till målen U-4513-20/1310 och U-4517-20/1310 [...].

Handläggare granskade svaret från Gothia Inkasso och konstaterade att det inte behövdes ett skuldebrev men missade att målet var registrerat på fel gäldenär. Handläggaren godkände därefter mål U-4416-20/1310 för verkställighet och underrättelse om målet skickades till Anab Hared [...].

Den 19 februari 2020 fattades ett maskinellt tilläggsbeslut för utmätning av lön för U-4416-20/1310. Beslutet översändes till både sökanden och Anab Hared. En utredningsrapport upprättades den 22 maj 2020 och skickades till både Anab Hared och sökanden.

Kronofogden fick kännedom om den felregistrerade skulden i mål U-4416-20/1310 den 12 november 2020. Handläggare undersökte hur redan utbetalda pengar skulle begäras tillbaka [...] och översände en begäran om rättelse/blockering i registret [...]. Den 16 november 2020 beslutades om rättelse och att blockera målet i myndighetens utsköknings- och indrivningsdatabas [...].

Av det avdrag som skett i Anab Hareds inkomst betalades följande ut till sökanden i U-4416-20/1310;

25 februari 2020	Grundavgift 600 kr samt 829 kr utbetalt
26 mars 2020	1 256 kr utbetalt
24 april 2020	836 kr utbetalt
27 april 2020	484 kr utbetalt

Allt har återbetalats till Kronofogden och betalats ut till Anab Hareds övriga borgenärer [...].

3 Rättslig reglering

Hantering av ansökan om verkställighet

Verkställighet sker enligt utskökningsbalken. Sökanden ska ange den åtgärd som han eller hon yrkar. För verkställighet krävs vidare att det finns en giltig exekutionstitel mot gäldenären. Den förpliktelse som är aktuell framgår av den åberopade exekutionstiteln. Det krävs därför inte att sökanden redogör för grunden för sitt anspråk. Beroende på om exekutionstiteln gäller flera gäldenärer och/eller flera förpliktelser kan dock sökanden behöva ange vad ansökan omfattar.

Exekutionstiteln ska ges in till Kronofogden av sökanden, utom i de fall där Kronofogden redan har tillgång till den. Så kan vara fallet när Kronofogden tidigare beslutat om utslag i mål om betalningsföreläggande eller när exekutionstiteln är en dom eller ett strafföreläggande som på grund av föreskrift i lag eller annan författning har översänts till Kronofogden från en domstol eller en myndighet (se 2 kap. 2 § utskökningsbalken i dess lydelse före den 1 augusti 2021).

Innan verkställighet genomförs ska Kronofogden kontrollera att ansökan bl.a. uppfyller kraven i 2 kap. 2 § utsökningsförordningen. I ansökan ska bl.a. anges den åtgärd som yrkas, sökandens namn, person- eller organisationsnummer, adress samt svarandens namn, person- eller organisationsnummer, hemvist och adress.

Handläggare vid Kronofogden har till stöd i arbetet tillgång till olika handböcker. Handbok för inregistrering är den handbok som ger stöd i det dagliga arbetet med inregistrering inom verkställighetsprocessen. Den behandlar bl.a. om ansökningsförfarandet, exekutionstitlar och annat som rör förutsättningarna för registrering och redovisning. Av handboken framgår bl.a. följande.

2.2.1 Ansökan inkommer till inregistreringssektion

Inregistreringssektion som tar emot en ansökan ska alltid, registrera, komplettera och pröva ansökan. När målet är klart för verkställighet godkänns målet. Handlingarna behålls på den sektion där ansökan kommer in. [...]

2.2.2 Ansökan, kontroll vid registrering

Vid registrering av en ansökan ska bl.a. följande kontrolleras, om:

- exekutionstiteln bifogats ansökan/finns hos Kronofogden
- exekutionstiteln innehåller en förpliktelse och är verkställbar
- parterna är behöriga
- fullmakt för ombud behövs
- ansökan har undertecknats av sökanden eller ombud
- löpande skuldebrev eller liknande handling är i original
- sökanden är gäldenär
- ränta behöver räknas fram
- ansökan avser solidariskt ansvariga gäldenärer
- sökanden anvisar egendom

3 Registrera ansökan

Ansökan om verkställighet registreras i målhanteringssystemet Regina.[...]

6 Godkänna mål och underrätta

Efter att ett mål har registrerats, granskas det och den granskande handläggaren godkänner målet. Den elektroniska signaturen i Regina intygar att målet är verkställighetsprövat och godkänt. Om målet är ofullständigt registrerat (komplettering är begärd) får det inte godkännas. Målet är inte klart för verkställighet.

Att godkänna målet innebär i mål med betalningsskyldighet att inregistreringen också skickar underrättelse till gäldenären och målet lämnas för verkställighet. [...]

Kronofogdens inregistreringsenhet har ett krav på noggrannhet i deras handläggning. Enhetens medarbetare påminns med jämna mellanrum om att även om det är en mängd ärenden som inkommer var dag krävs det att det blir rätt.

Rättelse och blockering

Enligt 2 kap. 2 § lag (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet (databaslagen) får uppgifter behandlas i Utsöknings- och indrivningsdatabasen för att tillhandahålla den information som behövs i Kronofogdens verksamhet för bl.a. verkställighet eller annan åtgärd som särskilt åligger Kronofogden enligt utsökningsbalken eller annan

författning. Enligt 2 kap. 3 § i databaslagen får sådana uppgifter även bl.a. behandlas för att tillhandahålla information som behövs i författningsreglerad verksamhet hos någon annan än Kronofogden för kontroll och tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning (exempelvis enligt Kreditupplysningslagen).

Enligt 3 kap. 3 a § databaslagen ska Kronofogden på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna bl.a. sådana uppgifter som inte har behandlats i enlighet med denna lag eller anslutande författningar.

Av handboken Handbok för inregistrering framgår bl.a. följande.

3.15 Felaktig registrering, blockering av mål

Om ett mål har blivit felaktigt registrerat och inte ska förekomma i vårt register ska ett underlag upprättas.

Om målet är godkänt:

Om målet är felaktigt registrerat ska inreg begära blockeringsbeslut från rättelsesektionen och registrera verkställighetshinder i målet samt notera i intern anmärkningstext att det är inlagt p.g.a. att man inväntar beslut om blockering.

När beslut om rättelse/blockering inkommer gör följande:

- Notera i Regina under målnoteringsrubrik "inregistrering" att målet ska blockeras p.g.a. beslut från rättelsesektionen och vilket beslutsnummer ärendet har.
- Blockera målet i Regina.

4 Kronofogdemyndighetens bedömning

Av utredningen framgår att ansvarig handläggare lagt in fel personnummer i det aktuella ärendet, som hos Kronofogden fick ärendenummer U-4416-20/1310. Felet uppmärksammades sedan inte i samband med hanteringen av Gothia Inkassos svar på begäran om komplettering. På grund av misstaget har utmätning skett i Anab Hareds lön för en fordran som inte gäller henne. När felet uppmärksammades har medlen skyndsamt återkrävts och krediterats Anab Hareds övriga ärenden hos Kronofogden. Målet är vidare blockerat i Utsöknings- och indrivningsdatabasen. Det innebär att kreditupplysningsföretag inte längre får använda de aktuella uppgifterna vid kreditupplysning och att uppgifterna skyddas av absolut sekretess vid förfrågan till Kronofogden. Kronofogden beklagar det inträffade och de olägenheter som detta har förorsakat för Anab Hared.

Det inträffade beror på ett misstag i handläggningen. Kronofogden ser regelbundet över handboken för medarbetarna vid inregistreringsenheten. Medarbetarna påminns vidare med jämna mellanrum om de rutiner som gäller och att även om det är en mängd ärenden som inkommer var dag så krävs det att det blir rätt.

Anab Hared fick tillfälle att kommentera remissvaret.

Bedömning

Av utredningen framgår att Kronofogdemyndighetens handläggare felaktigt registrerade Anab Hareds personnummer i ett mål om utmätning som avsåg en annan person. Felaktigheten uppmärksammades inte under målets vidare handläggning. Det fick till följd att myndigheten fattade ett tilläggsbeslut för utmätning av Anab Hareds lön och betalade drygt 4 000 kr till sökanden i det felregistrerade målet.

Det hela synes ha skett av misstag och möjligen förklaras det av att två andra utmätningsmål, som rätteligen avsåg Anab Hared, registrerades av Kronofogdemyndigheten samma dag. Misstaget uppmärksammades först nio månader senare. När det skedde vidtog Kronofogdemyndighetens handläggare direkt åtgärder för att rätta felet. Beslut om rättelse och blockering fattades sedan och de utmätta beloppen krävdes åter och krediterades Anab Hareds övriga mål.

Mål om utmätning är mycket ingripande för enskilda. Det är viktigt att Kronofogdemyndighetens handläggning är noggrann och korrekt. I det här ärendet påfördes Anab Hared felaktigt ett inte obetydligt skuldbelopp och det dröjde nio månader innan det upptäcktes. Under den tiden skedde felaktig verkställighet vid flera tillfällen. Kronofogdemyndigheten förtjänar kritik för det inträffade.

Jag noterar att hanteringen av målet efter det att misstaget uppdagades synes ha skett enligt gällande regelverk.

Det som i övrigt har framkommit i ärendet ger inte anledning till några ytterligare åtgärder eller uttalanden från min sida.

Ärendet avslutas.

Lars Lindström

Ärendet har föredragits av Madeleine Nilsson. Tf. byråchefen Karl Lorentzon har deltagit i beredningen.

Sändlista

Anab Hared

Kronofogdemyndigheten (dnr KFM12964-2021)